

ÉLMÉNY ÉS/VAGY KÜZDELEM

„A Fiatalok Döntő Többsége Tehetséges Valamiben!”

Egy sikeres időszak háttere a zalaegerszegi Zrínyi Gimnáziumban

Írta: Sárosi Norberta, Stomfai Panka; fotózta Bakó Bálint

A legenda szerint a 90-es években olyanok is bekerülhettek a Zrínyibe, akiket nem vettek fel a város más középiskoláiba. Ma egészen más a helyzet, többszörös túljelentkezés és végtelen eredmény sor, „legjobb vidéki középiskola” titulus 2014-ben és OKTV győzelmek (Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny). Vajon milyen szerepe van ebben az igazgató egyéniségének, aki immár 22 éve vezeti a bonyolult gépezetet, illetve milyen összetevők tették a zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnáziumot irigyelt tehetségnevelő műhellyé és az Arany János Tehetséggondozó Program kitartó bázisává? Ennek jártunk utána a 100 éves falak között, ahol mindig nyitva áll a tanulóknak az igazgató iroda ajtaja. Cikkünkben őt kérdeztük, hiszen ki más tudna többet iskolánk eredményes munkájáról?

Meghaladná e cikk terjedelmét, ha leírnánk, mennyi mindennel sikeres foglalkozik iskolánk, ízelítőnek néhány tehetséggondozó tevékenység:

- Az idei tanév alatt 9 (!) tantárgyból jutottunk be OKTV döntőbe, míg a megye összes többi középiskolája csak 3-ból. Szereztünk 1., 2., 3., 10. és 11. helyezést is. Kovács Péter révén aranyéremmel is büszkélkedhetünk a Nemzetközi Természettudományi Diákolimpián fizikából.

- A Helikon Fesztiválon tavaly (dunántúli iskolák művészeti seregszemléje) érmet szereztünk: kórus, szólóénekek, képzőművészet, színjátás, komoly-, könnyűzene és tánc kategóriába is.

- Zala megye összes iskolája közül gimnáziumunk vett részt a legtöbb sportágban a diákolimpián és országos döntőbe jutottunk kosárlabda, labdarúgás, atlétika, triatlon, kerékpár, vívás, tenisz, sakk, súlyemelés szakágakban ez évben.

- Végzőseink (107 fő) ebben az évben 136 középfokú illetve 49 felsőfokú nyelvvizsgát szereztek. Tavaly 108 tanulóinkból 106-ot vettek föl felsőfokú oktatási intézménybe, kb. 2/3-ukat az elsőként megjelölt helyre.

Igazgató Úr, köszönjük, hogy fogadott minket. Mint azt mindenki tudja, Ön egy nagyon sikeres gimnázium vezetője, az lenne az első kérdésem, hogy Ön már kiskora óta matektanár és igazgató szeretett volna lenni?

Mivel apukám is matektanár volt, illetve a gimnáziumban Vajda Istvánt kaptam osztályfőnökömnek, aki az iskola történetének emblemikus matematika oktatója volt, így 16 éves koromtól nem volt kérdés, hogy ezt a pályát fogom választani. Diákéveim alatt találkoztam nem tökéletes pedagógusokkal is, ezért egyszer odasúgtam a padtársamnak: „Meglátod, ha majd igazgató leszek a Zrínyiben, ilyen tanárokat nem engedek oktatni!”. Az már csak a szerencsén múlt, hogy ebben az iskolában kezdettem a pályafutásomat, és immár 22 éve vezetem az intézményt.

Ha újra kezdené, mit csinálna másképp? Más pályát választana-e?

Meg sem fordult a fejemben, hogy nem vesznek fel az egyetemre, így nem volt „B” tervem sem. Persze kiskoromban akartam lenni tűzoltó vagy katona, de már akkor bennem volt, hogy nekem pedagógusnak kellennem. Apukám, anyukám az volt, feleségem is az, a családban mindenki pedagógus, csak a leányom választott más hivatást. Ő tájépítész mérnök.

Horváth Attila igazgató mellett két magyar bajnok: Bicsák Flóra (triathlon; 3000 m futás) és Szűcs Valdó (110 m gátfutás; 4*100 m)

Mi az, ami a legnehezebb feladat igazgatóként?

A felnőtt emberekkel, kollegákkal való bánás. A diákokkal sokkal könnyebb bánni, mint a felnőttekkel, bár ezt pályafutásom első 20 évében nem éreztem még. Ebben az utolsó 2 évben sokkal feszültebbek és érzékenyebbek a pedagógusok, ez nyilván az oktatási rendszer hibája, és nem az övék.

A magánéletre kitérve, említette, hogy a felesége is pedagógus. Otthon mennyire tudják elkülöníteni a munkát a magánélettől?

Amíg mind a ketten tanárok voltunk, addig igen, el tudtuk, aztán amikor vezetők lettünk akkor már egyáltalán nem ment a különválasztás, és napi szinten arról beszélgettünk, hogyan lehetne az iskolában felmerülő problémákat megoldani. Majd amikor a lányom körülbelül 14 éves lehetett, egyik este megkérdezte: „Lehetne másról is beszélgetni, mint az iskoláról?”. Ekkor éreztük, hogy nem jó az, amit csinálunk, így amíg a lányom itthon volt kerültük ezt a témát előtte, és sikerült újra elkülöníteni a munkát a magánélettől.

Miért érzi fontosnak a tehetség gondozást az iskolában?

Alapvetően szerintem az oktatás az már magában tehetség gondozás. A fiatalok döntő többsége valamiben tehetséges, akár a táncban, a sportban, a matematikában vagy másban. Tehát ha bekerül egy középiskolába, joggal várja el tőlünk a szülő, hogy a kibontakoztassuk gyermeke tehetségét. Mindenkinek meg kell találnia, hogy mi az az egy-két tantárgy, amiből tehetséges, és ezeket kell fejlesztenie.

Mi a leghatékonyabb tehesség gondozó módszer? Mit gondol a magántanárokról és a szakkörökről?

A magántanároknak én teljesen ellene vagyok, úgy gondolom, ha egy tehetséges tanár egy tehetséges diákkal összekerül, akkor abból csak eredményes munka szülehet. Nagyon ritka az, mikor egy diák önszorgalomból elér egy eredményt, ehhez egy tanár is kell, aki rendszeren felkészíti és foglalkozik vele.

Mi a véleménye gimnáziumunk tehesség gondozó programjáról?

Személyes tapasztalatom van az idén végző speciális matematikai osztállyal kapcsolatban, hiszen tanítottam őket. Nagyon jó és összetartó csapat volt és ebben az is közrejátszott, hogy rengeteg pályázatot megnyerünk, így különböző helyekre juthattunk el. Az egyik ilyen pályázat lényege az volt, hogy Makovecz Imre által tervezett és épített épületeken kerestük az arany metszés¹ arányait. Elkezdtek járni az országot és lefotóztuk az épületeket, de őszintén szólva nem jártunk nagy sikerrel, sosem találtuk meg. Mindezek ellenére azt gondolom, hogy ez egy nagyon nagy és hasznos élmény volt mindenkinek. Ezen kívül eljutottunk Győrbe, ahol ellátogattunk például az Audi gyárba és a bakonybéli csillagvizsgálóba. Esténként matematikával foglalkoztunk. Részt vettünk iskolai matematika-informatika táborok munkájában, ahol tanítványaim a fiatalabb zrínyiseknek foglalkozásokat tartottak.

Miben tér el a Zrínyi más elit gimnáziumoktól?

¹ Olyan arányosság, ami a természetben és művészetben is gyakran megjelenik, természetes egyensúlyt teremtve a szimmetria és az aszimmetria között.

Véleményem szerint semmiben sem tér el más elit gimnáziumoktól, mindegyikben ugyanaz a szellem uralkodik. Ezt az eredményt nem is lehetne elérni, ha más oktatási munka folyna ezekben az intézményekben. Azt mondják a hozzá nem értők, hogy könnyű dolgunk van, csak össze kell szednünk a tehetséges gyerekeket és nem kell elrontanunk őket. Ez nem igaz. Volt olyan időszak, amikor párhuzamosan volt 6 osztály, az „E” és „F” osztály olyan diákokból állt, akiket máshova nem vettek fel, mégis mikor elballagtak sokkal jobb eredményeik voltak, mint a környező iskolák diákjainak.

A gimnázium által évente szervezett Izsák Imréről elnevezett komplex természettudományos verseny díjazottjai és zsűrije

Mit gondol, mi az oka annak, hogy a legjobb iskolák ranglistáján a tavalyi 3. helyről idén visszacsúsztunk a 19-re?

A ranglistán a különböző kritériumok nagyon gyakran változnak. Számítanak az érettségi, felvételi eredmények, a kompetenciamérés eredménye, a nyelvvizsgák száma és néha a tanulmányi versenyek eredménye is. Az elmúlt évi rangsornál kihagyták belőle a tanulmányi versenyeredményeket, ami hátrányosan érintett bennünket. Úgy gondolom, hogy ez a 3. hely nincs még veszve.

Van esetleg valami, amit megváltoztatna az oktatási rendszeren?

Én azt mondtam pár évvel ezelőtt, hogy az a rendszer, ami volt, az nem volt jó. Tőlünk nyugatabbra az sokkal jobban működik, hogy a város tartja fenn az épületeket és mondjuk a

tartomány fizeti a pedagógusokat. Magyarország ugyan átvette ezt, de el is rontotta. Ami most van, az szintén nem működik tökéletesen, mindenképpen megreformálnám, de hogy hogyan, azt nem tudom. Mindenesetre a régi rendszert nem hozatnám vissza, mert annak is voltak hátulütői. Alapvetően a középfokú oktatási rendszerrel nincs problémám, de az általános iskolai oktatásban nagyok a különbségek. A gimnáziumba is kerülnek be olyan diákok, akik például 9.-esként kevesebbet tudnak informatikából, mert általános iskolában az órákon inkább játszottak, és lesz olyan osztálytársuk, aki már programozni is tanult. Nekik ezután nehezebb a dolguk, de úgy gondolom, hogy a tanárok ebben is nagyon sokat tudnak segíteni.

Hagyományos „Tudomány és Művészet Napja” az iskolában

Ön, mint igazgató kit tudna elképzelni utódjának? A tanári karból választana, vagy egy teljesen új embernek szánná ezt a feladatot?

Mivel a nyugdíjig csak 6 és fél évem van, a ciklusomból pedig csak 3, ezért nekem el kell döntenem ez alatt a 3 év alatt, hogy továbbra is igazgató szeretnék-e maradni, vagy kicsit nyugodtabban akarom-e tölteni a hátra levő éveket. Még nem tudom, de erősen foglalkoztat, hogy nekem kell-e 25 év igazgatóság után még 61 évesen is a vezetőnek lennem. A probléma csak annyi, hogy szerintem nincs egyfajta tisztességes visszavonulás. Persze vehetjük azt annak, ha az ember tanít 26 órában, csak nem tudom, hogy azt szívvel-lélekkel tudnám-e csinálni. Azt, hogy kit tartok megfelelő utódomnak, azt nem szeretném

elmondani, de a tanári karban látok 3-4 olyan ember, akiknek ha van elég ambíciójuk és komolyan veszik, akkor ezt a munkát meg tudják csinálni legalább olyan jól, mint én.

Ahogy az Igazgató Úr is említette iskolánk támogatja az Arany János Tehetséggondozó Programot is, pedig sok megyében az „elitgimnáziumok” elkerülték az ezzel járó plusz feladatokat. Nálunk a C osztályok kisebbek, tanulók általában vidékről jönnek. Néha irigykedünk, amikor jogosítványt, nyelvvizsgát szereznek együtt, belföldi és külföldi osztálykirándulásokon vehetnék részt, nem csak egyszer egy évben, de tudjuk, hogy az Arany János Tehetséggondozó Program sok egyébvel is jár: kollégiumi bent alvósos hétvégéekkel, önismereti, tanulás módszertani pluszórákkal, korrepetálásokkal, állandó menzakeréssel. A háttérrel kutatva tanárainktól azt is megtudtuk, hogy az Arany János Tehetséggondozó Program tanulói önzetlenül, egymásért sokat téve fontos láncszemei az iskola koncertjeinek és sportvetélkedőinek. A legfontosabb, amit megtapasztaltunk velük kapcsolatban, hogy nyilván a kollégiumi létnek is köszönhetően ezekben az osztályokban családias, erősebb közösségek alakulnak ki. Az empátiát, szociális érzékenységet megkívánó dolgokban sokkal inkább számíthatunk rájuk: véradás, társadalmi munka, jótékonykodás és mindenki talpra esett, hiszen önálló életet élnek szülőktől távol. Általában nem a hagyományos szaktárgyakban versenyeznek, hanem a művészetek, a sport területén. A kis iskolákból, vidékről jövők hasonlóan mondjuk az amerikai álom egy szegmenséhez (Rapzene, NBA, NFL) a zenében, a sportban kitörési lehetőséget látnak. Iskolánk sportcsapatiban, de főleg a női labdarúgásban rengeteg az AJTP-s. Az országos döntőn szereplő 10 játékosból 7 a programból került ki, holott 700 tanulónkból 90 tagja csak a projektnek. Nem véletlen, hogy évente szpartakiád keretében különböző sportágakban, művészeti seregszemlén pedig különböző művészeti ágakban találkozik az összes aranyos iskola.

„Aranyos” női labdarúgó csapatunk a megyei döntő után

Laikusok szerint az iskolánk „versenyistálló”, ahol az élet csak a tanulásról szól, és a 8 osztályos évfolyamba járó kisdíákoktól túl sokat követelnek, ezáltal nincs gyermekkoruk. A tanulók megcáfolják ezeket az előítéleteket, hiszen itt is van szerelem, buli (gólyabál, Zrínyi túra, diáknap, stb.), jó fej tanárok és az évek alatt rengeteg szoros barátság is kötődik. Ezek mögé a dolgok mögé csak azoknak van belátása, akik az intézmény falai közt töltik mindennapjaikat és a Zrínyi közösségének oszlopos tagjai, ebben próbáltunk most segíteni a tisztelt olvasónak!

